

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ КРИТЕРІЇВ СПОЖИВАЦЬКОГО ВИБОРУ ІНГАЛЯТОРІВ

Дорохова Л.П., Ворона О. С.

Національний фармацевтичний університет, Україна

liudmyladorokhova@gmail.com

Ураження дихальних шляхів різного походження, перебігу та ступеню тяжкості складають значну частку у загальному обсязі захворюваності населення України. Це зумовлено низкою певних факторів екологічного, кліматичного, побутового характеру. При цьому в значній кількості випадків запобігання або подолання таких захворювань, полегшення їх перебігу можуть бути успішно забезпечені в домашніх, амбулаторних умовах, при правильній взаємодії пацієнта з лікарем, застосуванні відповідних лікувальних або профілактичних заходів. Важливе місце серед них посідає інгаляційна терапія та профілактика. В разі легкого або середнього ступеню важкості захворювань, хронічних станів або запобігання можливій хворобі, вона має низку беззаперечних переваг, серед яких простота застосування, низькі ризики помилок при її здійсненні, швидкість і ефективність внаслідок місцевої дії, мінімізація загальних медикаментозних ускладнень, здатність пацієнта самотійно виконувати потрібні процедури.

Поширенню інгаляційної терапії як засобу самотійного домашнього лікування та профілактики різноманітних уражень та хворобливих станів дихальної системи серед населення останнім часом сприяла поява на ринку товарів медичного призначення значної кількості різноманітних за характеристиками, призначенням, функціональністю, ціновим діапазоном, іншими споживацькими якостями та характеристиками інгаляторів як вітчизняного, так і закордонного виробництва. Тому дослідження процесу вибору споживачем конкретної моделі інгалятора, формування його вподобань

та оцінок параметрів інгаляторів як товарів медичного призначення стає актуальним маркетинговим завданням.

Для його вирішення насамперед необхідно дослідити та структурувати основні споживацькі, технічні, експлуатаційні характеристики, комплектацію та ціну інгаляторів з точки зору вимог та потреб пересічного покупця, кінцевого користувача цих пристроїв. Першим кроком при цьому є встановлення, упорядкування та опрацювання критеріїв вибору і, якщо можливо, побудова ієрархічного дерева критеріїв. За принципом дії інгалятори розподіляються на такі основні групи: сольові та парові (тепло-вологі), компресійні, ультразвукові, меш (електронно-сітчасті, мембранні). Останні три типи іноді узагальнено називають нібулайзерами. Слід зазначити, що при виборі типу пристрою слід враховувати, що парові моделі придатні лише для дії на верхні дихальні шляхи, а нібулайзери - також і на нижні відділи дихальної системи людини.

Наступним важливим експлуатаційним параметром є доступний розмір частинок, що розпилюються (в діапазоні 0,5-10 мкм) та можливість його зміни у конкретній моделі (можлива комплектація різними видами розпилювачів або наявність так званих пістонів для регулювання розміру частинок, що утворюються для розпилення). Від цього залежить можливість використання тих чи інших ліків, а також дія на певні складові дихальної системи.

Рівень функціональної споживацької зручності інгаляторів також визначається швидкостями розпилення (іноді з можливістю вимірювання швидкості потоку, що дозволяє підвищити точність дозування ліків), наявністю систем (клапанів) запобігання розпиленню під час видиху користувача, об'ємом ємності для ліків (ці складові забезпечують економне використання ліків). В ряді випадків важливими є також додаткові аксесуари та спеціальні можливості інгалятора: наявність шлангів, що забезпечують можливість застосування при будь-якому положенні хворого, а не лише у вертикальному положенні хворого та інгалятора; наявність двох інгаляційних камер,

що дає змогу застосування двох різних ліків без їх попереднього перемішування; функція пульсуючої подачі (для лікування синуситів); можливість підігріву впорскуваної суміші до необхідної температури. Серед додаткових аксесуарів та характеристик, що впливають на зручність використання інгаляторів, на розширення спектру їх застосування всіма членами родини, слід відмітити наявність спеціальних дитячих масок, а також масок для літніх людей, привабливий для дітей дизайн, компактність, можливість та час роботи від батарейок (акуму-ляторів), що забезпечує їх автономне застосування не лише в домашніх умовах, а й під час подорожей, в транспорті, на відпочинку тощо. Слід зазначити, що при виборі певної моделі інгалятора споживач повинен виходити не лише з можливостей пристрою, але враховувати й відповідні вимоги до користування цим досить складним медичним приладом. Адже зрозуміло, що конструктивно більш складний та функціонально досконалий інгалятор потребуватиме якісного, своєчасного догляду (промивка, просушування мембран, чищення розпилювачів, ємностей для ліків тощо). Може виникнути необхідність заміни комплектуючих. Тому затратні складові придбання та використання інгалятора (ціна придбання, вартість та регулярність обслуговування, гарантійні терміни та умови) також набувають значної ваги під час прийняття споживачем рішення про купівлю певної конкретної моделі інгалятора з декількох десятків, що пропонуються на ринку товарів медичного призначення.

Все вищенаведене підтверджує, що вибір користувачем інгалятора треба розглядати та розв'язувати як класичну багатокритерійну задачу споживачького вибору на значній множині альтернатив з подальшим застосуванням до неї відповідних математичних підходів, алгоритмів і інформаційних технологій прийняття рішень, що й буде предметом наших подальших досліджень.